

ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่กำหนดอาชญากรรมฟอกเงิน

Economic factors determining money laundering crime

Received: 1 March, 2024

Revised: 1 May, 2024

Accepted: 2 May, 2024

दनयकृत इनथुरी*

Danaikrit Inthurit*

วัชรนนท์ ทองมา**

Watcharanan Thongma**

รัฐกรณ์ พงษ์ประเสริฐ***

Ratthakorn Pongprasert***

คุณากร วิวัฒนากรวงศ์****

Kunakorn Wiwattanakornwong****

*,**สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ดิจิทัลและนวัตกรรมการจัดการ วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

*,**Digital Economics and Management Innovation, International College, Maejo University

*Email: Danaikrit_In@mju.ac.th

**Email: first.thongma@gmail.com

***สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

***Major of Economics Faculty of Business Administration and Information Technology, Rajamangala University of Technology Tawan-ok

*** Email: Ratthakorn_po@rmutto.ac.th

****วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

****College of Innovative Business and Accountancy, Dhurakij Pundit University

****Email: Kunakorn.wiw@dpu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออาชญากรรมฟอกเงิน ผ่านการรวบรวมข้อมูลแบบอนุกรมเวลา ได้แก่ จำนวนธุรกรรมที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินคดี จำนวนคดีอาญา จำนวนคดียาเสพติด อัตราเงินเฟ้อ GDP Growth จำนวนคนจนหนี้ครัวเรือน โดยทำการรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ปี 2555-2564 นำมาวิเคราะห์ด้วยการประมาณค่าสมการถดถอยด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยมากที่สุด 2 ลำดับแรก ได้แก่ ตัวแปรหนี้ครัวเรือนที่มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 3.749 และตัวแปรจำนวนคดียาเสพติดที่มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 3.532 งานวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะให้รัฐบาลต้องมีนโยบายปราบปรามยาเสพติดให้เข้มข้นและจริงจังมากกว่านี้ ประกอบกับรัฐบาลดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจเพื่อลดจำนวนคนจนตลอดจนมีมาตรการดูแลประชาชนเรื่องภาระหนี้สินเพื่อลดจำนวนอาชญากรรมฟอกเงินให้มีจำนวนลดลง

คำสำคัญ: การฟอกเงิน อาชญากรรมฟอกเงิน ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

Abstract

The purpose of this research was to study economic factors affecting money laundering crimes through time series data collection, i.e., the number of transactions prosecuted by the Anti-Money Laundering Office, the number of criminal cases, the number of drug cases, and the number of crime cases, Inflation, GDP Growth, amount of Poor People, Household Debt. Data were collected from 2012 to 2021 and analyzed by ordinary least squares regression estimation. The results showed that the first two variables with the highest correlation coefficient were the household debt variable, with a coefficient of 3.749, and the number of drug cases, with a coefficient of 3.532. This research suggests that the government must implement more rigorous anti-drug policies, together with the government implementing economic policies to reduce the number of poor people and have measures to take care of the people on debt burden to reduce the number of money laundering crimes. To have a reduced number.

Keywords: Money Laundering, Money Laundering Crime, Economic Factors

บทนำ

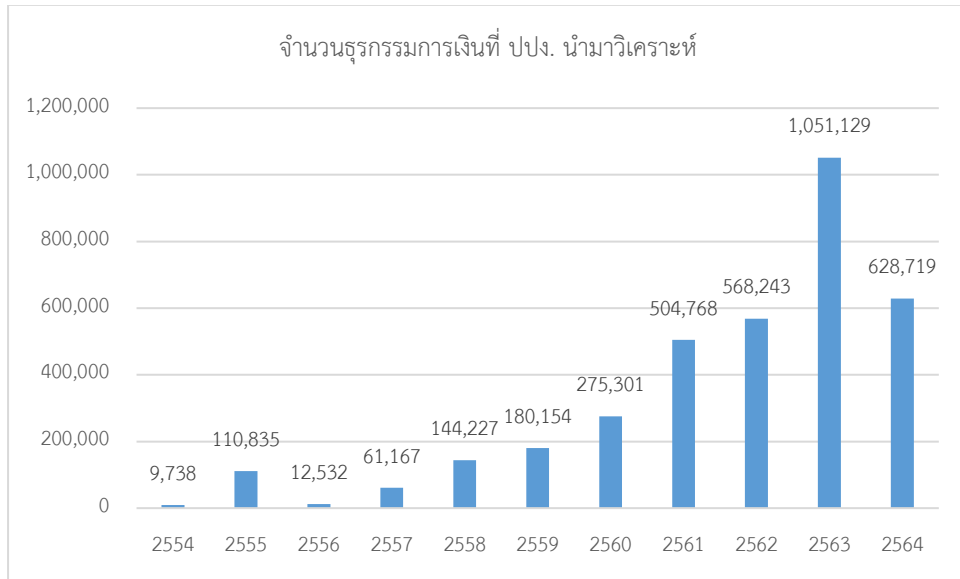
การฟอกเงิน (Money Laundering) คือ ทำให้เงินที่ได้มาแบบผิดกฎหมายกลายเป็นเงินที่ถูกกฎหมายจนสามารถเอาไปใช้ได้โดยที่ไม่ถูกตรวจสอบหรือถูกจับ (Buchanan, 2004) ซึ่งเหมือนทำเงินสกปรกให้กลายเป็นเงินที่ขาวสะอาดจึงใช้คำว่า “ฟอก” เป็นความหมายในการเปรียบเปรย มีหลายวิธีในการฟอกเงินที่ได้รับอย่างผิดกฎหมาย กลไกหนึ่งคือ ผ่านการค้าโลก การฟอกเงินจากการค้า เป็นกระบวนการปลอมแปลงรายได้จากอาชญากรรมโดยการย้ายมูลค่าผ่านธุรกรรมทางการค้า เพื่อให้แหล่งกำเนิดที่ผิดกฎหมายถูกต้องตามกฎหมาย ด้วยการบิดเบือนราคา ปริมาณ หรือคุณภาพของการนำเข้าหรือส่งออก (Financial Action Task Force, 2006; Tiwari et al., 2024) จาก Baath and Zellhorn (2016) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการฟอกเงินมีหลักการในการดำเนิน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. นำเงินเข้าระบบ (Placement) เป็นการนำเงินสดมูลค่ามหาศาลไปเข้าในบัญชีสถาบันการเงินที่ต้องตามกฎหมาย โดยในหลายประเทศ แต่ขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนที่มีความเสี่ยงสูง เนื่องจากธนาคารจะมีหน้าที่รายงานกรณีพบธุรกรรมเงินสดที่มีมูลค่าสูง หรืออีกทางเลือกหนึ่งที่ได้รับคามนิยมคือ ฟอกเงินผ่านการตั้งบริษัทเปลือก (Shell Company) ซึ่งหมายถึง บริษัทที่ตั้งขึ้นเพื่อฟอกเงินโดยเฉพาะ หรือบริษัทที่ต้องตามกฎหมาย แล้วนำเงินผิดกฎหมายเข้าสู่ระบบโดยใช้บริษัทเป็นฉากหน้า เสมือนว่าเงินเหล่านั้นมาจากการทำมาหาได้แบบสุจริต และทางเลือกสุดท้าย คือ การเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคารในประเทศที่ได้รับความนิยมในการซ่อนธุรกรรมทางการเงิน เช่น ปานามา หมู่เกาะเคย์แมน เป็นต้น ประเทศเหล่านี้มีกฎหมายคุ้มครองความลับของธนาคารที่เอื้อให้เหล่านักฟอกเงินทำธุรกรรมแบบนิรนามได้

2. กลบเกลื่อนร่องรอย (Layering) คือ ทำให้หน่วยงานป้องกันปรามการฟอกเงินตามหาแหล่งที่มาของเงินเหล่านั้นไม่สามารถตรวจสอบได้ เช่น การโอนเงินหลายต่อหลายครั้ง เปลี่ยนแปลงยอดการโอน เปลี่ยนชื่อบัญชีธนาคาร รวมถึงการซื้อสินทรัพย์มูลค่าสูง เช่น บ้านและที่ดิน นาฬิการาคาแพง หรืออัญมณี มีค่าก่อนจะแปลงกลับมาเป็นเงินฝากธนาคารอีกครั้ง

3. เกิดใหม่ในฐานะเงินสะอาด (Integration) คือ การนำเงินที่ผ่านการกลบเกลื่อนร่องรอยแล้วเข้ามาสู่กระเป๋าของเจ้าของที่แท้จริง

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับอาชญากรรมฟอกเงินในประเทศไทยจากสถิติการรับเรื่องร้องเรียนธุรกรรมการเงินที่มีความเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินย้อนหลัง 10 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2555–2564 จะพบว่า มีเรื่องร้องเรียนธุรกรรมการเงินที่มีความเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินมีแนวโน้มที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 จำนวนธุรกรรมต้องสงสัยที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนำมาวิเคราะห์
ที่มา: สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (2564)

ในมุมมองเศรษฐศาสตร์นั้น สาเหตุของการก่ออาชญากรรมหรือการกระทำความผิดใด ๆ ของปัจเจกบุคคลจะเกิดขึ้นต่อเมื่ออรรถประโยชน์สูงสุดที่จะได้รับจากการกระทำผิดนั้น (Benefit) มากกว่าอรรถประโยชน์ที่จะได้รับหากใช้เวลาและทรัพยากรที่มีในการทำงานอื่น ๆ โดยจะคำนึงถึงต้นทุนที่เกิดขึ้น (Cost) ซึ่งก็คือโอกาสที่จะถูกจับและลงโทษ และความรุนแรงของโทษที่จะได้รับ แต่อย่างไรก็ตาม ผลที่เกิดขึ้นจากการก่ออาชญากรรมนี้ไม่ได้กระทบต่อผู้ก่ออาชญากรรมและผู้เสียหายโดยตรงเท่านั้น แต่ยังส่งผลโดยตรงต่อสังคมและเศรษฐกิจ (Becker, 1968) โดยที่การฟอกเงินนับว่าเป็นอาชญากรรมมีผลกระทบต่อสังคมอย่างมาก เพราะในทางเศรษฐศาสตร์นั้นการฟอกเงินเป็นการนำเงินนอกระบบเข้ามาอยู่ในระบบเศรษฐกิจที่บิดเบือนไม่ตรงความเป็นจริง จะเกิดภาวะเงินเฟ้อในระบบเศรษฐกิจ อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งอาจหมายถึงการมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดีเกี่ยวกับยาเสพติดและอาชญากรรมในประเด็นต่าง ๆ ด้วยเหตุที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยในประเด็นนี้ โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการฟอกเงินและปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยทางสังคม เพื่อเป็นภาพสะท้อนให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงปัญหาของอาชญากรรมฟอกเงิน และเป็นแนวทางการป้องกันการฟอกเงินที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคต (ทรรศนีย์ หลีชัยสภาพร, 2558)

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออาชญากรรมฟอกเงิน เพื่อเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานภาครัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและหาแนวทางป้องกันการฟอกเงินที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

อุปทานของอาชญากรรม

ในการอธิบายพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกของปัจเจกบุคคลที่เกี่ยวกับการก่ออาชญากรรมจะสามารถอธิบายได้ว่า บุคคลก่ออาชญากรรมก็ต่อเมื่ออรรถประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการก่ออาชญากรรมมากกว่าอรรถประโยชน์ที่ได้รับหากใช้เวลาและทรัพยากรไปทำกิจกรรมอื่น ดังนั้น อุปทานของการเกิดอาชญากรรมจะขึ้นอยู่กับความเป็นไปได้ในการถูกจับและถูกลงโทษเมื่อ ถูกตัดสินว่ากระทำผิด ซึ่งเนื่องจากมีกระบวนการทางกฎหมายที่ดีขึ้น รวมถึงการลงโทษที่รุนแรงมากขึ้นจะสามารถทำให้อาชญากรรมลดลงได้ ทั้งนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการเกิดอาชญากรรมเช่นกัน เช่น ระดับรายได้ ซึ่งจะมีผลต่อกิจกรรมที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ความถี่ของการจับกุม ความเต็มใจที่จะเข้าสู่กิจกรรมที่ผิดกฎหมาย (อรุณี ปัญญสวัสดิ์สุทธิ์, 2557, น. 171) โดยการกำหนดจำนวนอาชญากรรมของปัจเจกบุคคลเป็นฟังก์ชันของความน่าจะเป็นในการจับกุมโทษที่ได้รับ และปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการก่ออาชญากรรมดังนี้

$$O_j = f(p_j, f_j, u_j)$$

โดยที่ O_j คือ จำนวนอาชญากรรมที่บุคคล j ก่อขึ้น ขณะที่ p_j คือ ความน่าจะเป็นที่จะถูกจับกุม ขณะที่ f_j คือ โทษที่ได้รับ และ u_j คือ ปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจก่ออาชญากรรม

การสกัดตัวแปร: จากองค์ความรู้ในเรื่องอุปทานของอาชญากรรมสามารถสกัดตัวแปร เพื่อใช้ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างการฟอกเงินและปัจจัยทางเศรษฐกิจ คือ ตัวแปรจำนวนคดีอาญา และจำนวนคดียาเสพติด

ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเพื่อ การว่างงาน และอาชญากรรม

ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเพื่อกับการว่างงาน สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของอัตราเงินเพื่อและอัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ด้านลบ เมื่ออัตราเงินเพื่อสูง อัตราการว่างงานจะต่ำ เส้นความสัมพันธ์จะมีลักษณะเป็นเส้นโค้งลาดจากบนซ้ายไปขวา เรียกว่า เส้นโค้งฟิลลิปส์ (Phillips Curve) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเงินเพื่อกับการว่างงาน ตามทฤษฎีของฟิลลิปส์ คือ อัตราเงินเพื่อมีความสัมพันธ์กับการว่างงานในทางตรงข้าม ถ้าต้องการให้อัตราการว่างงานต่ำจะต้องยอมรับเงินเพื่อในอัตราที่สูง ถ้า Phillips Curve แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเพื่อและอัตราการว่างงานได้ถูกต้อง การแก้ปัญหาเงินเพื่อและการว่างงานก็จะทำได้โดยรัฐบาลต้องเลือกระหว่างเงินเพื่อและการว่างงาน ปัจจุบันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นคือภาวะเงินเพื่อและการว่างงานมักจะเกิดขึ้นพร้อมกัน (วิมุต วานิชเจริญธรรม, 2552, น. 35) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่า อัตราเงินเพื่อมีความสัมพันธ์กับการว่างงานและยังมีส่วนเนื่องถึงอาชญากรรม กล่าวคือ เกิดภาวะเงินฝืดจะทำให้เกิดการว่างงานสูง ซึ่งส่งผลให้อาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ เกิดขึ้น ขณะที่เมื่อเกิดภาวะเงินเพื่อสูงก็จะทำให้ราคาสินค้าแพงขึ้น ซึ่งก็จะมีผลก่อให้เกิดอาชญากรรมขึ้นได้ด้วยเช่นกัน

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการฟอกเงิน

การฟอกเงินประกอบด้วย 2 ทฤษฎี (จำแลง กุลเจริญ, 2537) ได้แก่

1. ทฤษฎีการสมคบกัน (Conspiracy Theory) เป็นไปตามกฎหมายความผิดพื้นฐานของการสมคบกันกระทำความผิดอาญาที่ว่า สมาชิกทุกคนในการสมคบกัน จะต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันกับการกระทำ ที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้ร่วมสมคบได้ตกลงกัน
2. ทฤษฎีการช่วยเหลือและการสนับสนุน (Aiding and Abetting Theory) เป็นทฤษฎีที่อธิบายลักษณะของการที่บุคคลใด ๆ ให้ความช่วยเหลือหรือให้การสนับสนุน โดยมีเจตนาช่วยให้มีการกระทำความผิดต่อไป ซึ่งทฤษฎีนี้นิยมนำมาใช้กับการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน (Money Laundering) เนื่องจากการฟอกเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิด ถือว่าเป็นการช่วยเหลือและสนับสนุนอาชญากร ไม่ว่าจะเป็นองค์กรอาชญากรรมหรือไม่ก็ตาม

การสกัดตัวแปร: งานวิจัยวิจัยนี้ได้ทำการสกัดตัวแปรจากองค์ความรู้และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีการสกัดตัวแปรมาจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การสกัดตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

ตัวแปร	แนวคิด ทฤษฎีที่นำมาสกัดตัวแปร	แหล่งที่มางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสกัดตัวแปร
คดีอาญา	อุปทานของอาชญากรรม	อรุณี ปัญญสวัสดิ์สุทธิ์ (2557)
คดียาเสพติด	อุปทานของอาชญากรรม แนวคิดเรื่อง การคอรัปชั่น	อรุณี ปัญญสวัสดิ์สุทธิ์ (2557)
อัตราเงินเฟ้อ	เส้นโค้งฟิลลิปส์ (Phillips Curve)	วิมุต วาณิชเจริญธรรม (2552)
GDP	แนวคิดระดับความเจริญทางเศรษฐกิจ	Bhagwati and Srinivasan (2002), Ghulam and Szalay (2024)
จำนวนคนจน	แนวคิดขนาดเศรษฐกิจ และแนวคิดเส้นความยากจน	Khan et al. (2018), Reganati and Oliva (2018)
หนี้ครัวเรือน	The Modern Theory of Money Laundering	Reganati and Oliva (2018)
จำนวนธุรกรรมการเงินจาก ปปง.	The Traditional Theory of Money Laundering	Reganati and Oliva (2018)

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

แหล่งข้อมูลทุติยภูมิที่นำมาใช้

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ โดยนำข้อมูลทุติยภูมิมาจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทยและสำนักงานสถิติแห่งชาติ เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่ออาชญากรรมฟอกเงินในช่วงระยะเวลา 10 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2564 โดยมีการกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตามไว้ ดังนี้

ตัวแปรตาม คือ จำนวนธุรกรรมการเงินที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) พิจารณาคดี ที่รวบรวมข้อมูลระหว่างปี 2555-2564

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

คดีอาญา (X_1) หมายถึง จำนวนคดีที่อาญาแบบรายปีทั้งประเทศที่รวบรวมจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติระหว่างปี 2555-2564 (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2565)

คดีอาเสพติด (X_2) หมายถึง จำนวนคดีอาเสพติดแบบรายปีทั้งประเทศที่รวบรวมจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติระหว่างปี 2555-2564 (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2565)

อัตราเงินเฟ้อ (X_3) หมายถึง อัตราเงินเฟ้อรายปีที่รวบรวมจากธนาคารแห่งประเทศไทยระหว่างปี 2555-2564 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564)

GDP (X_4) หมายถึง GDP Growth Rate รายปีที่รวบรวมจากธนาคารแห่งประเทศไทยระหว่างปี 2555-2564 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564)

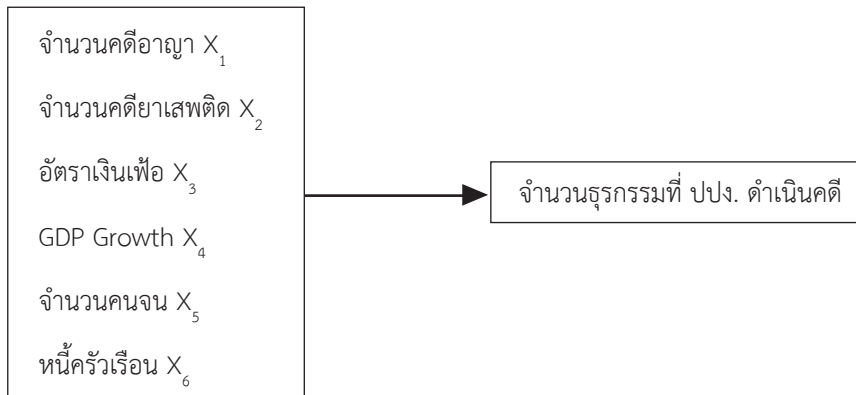
จำนวนคนจน (X_5) หมายถึง จำนวนประชากรที่อยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจนที่รวบรวมจากสำนักงานสถิติแห่งชาติระหว่างปี 2555-2564 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2564)

หนี้ครัวเรือน (X_6) หมายถึง หนี้ครัวเรือนรายปีที่รวบรวมจากธนาคารแห่งประเทศไทยระหว่างปี 2555-2564 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564)

การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยแบบจำลองที่ใช้ในการค้นคว้าพัฒนาขึ้นมาจากแบบจำลอง Single Index Model (Naik & Tsai, 2001) เพื่ออธิบายถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรในสมการและประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรจากแบบจำลอง โดยใช้วิธีการทางเศรษฐมิติสร้างสมการในรูปแบบของสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) และประมาณค่าสมการถดถอยด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดผ่านวิธีวิเคราะห์ถดถอยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares Regression) ในการทดสอบสมมติฐาน โดย OLS Regression เป็นการนำตัวแปรเข้าระบบสมการด้วยวิธี All Enter คือถือว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามจึงนำตัวแปรอิสระทุกตัวเข้าระบบสมการพร้อมกัน

กรอบแนวคิดและแบบจำลองที่ใช้ในงานวิจัย งานวิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดวิจัย

จากกรอบแนวคิดการวิจัย สามารถสร้างแบบจำลองงานวิจัยได้ ดังนี้

$$\ln Y = B_0 + B_1 \ln X_1 + B_2 \ln X_2 + B_3 X_3 + B_4 X_4 + B_5 \ln X_5 + B_6 \ln X_6$$

แบบจำลองที่ใช้ในการวิจัยได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดความสัมพันธ์ของข้อมูลอนุกรมเวลาให้อยู่ในรูปของเส้นตรง (Linear) ด้วยการแปลงค่าข้อมูลเป็น Natural Logarithm (ln) เพื่อปรับขนาดของตัวแปรและให้ผลการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรต้นแต่ละตัวต่อตัวแปรตามอยู่ในรูปของอัตราส่วนร้อยละ (Mahmoud, 2015)

ทั้งนี้แบบจำลองได้ทำการสกัดตัวแปรและกำหนดมาจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังแสดงในตารางที่ 1

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นได้ทำการรวบรวมข้อมูลที่สำคัญในการประมวลผลแบบจำลองประกอบไปด้วยค่า จำนวนธุรกรรมที่ ปปง. ดำเนินคดี จำนวนคดีอาญา จำนวนคดียาเสพติด อัตราเงินเฟ้อ GDP Growth จำนวนคนจน และหนี้ครัวเรือน โดยผลการรวบรวมข้อมูลแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลอนุกรมเวลาตัวแปรที่ต้องการทดสอบในแบบจำลอง

ปี	จำนวนธุรกรรม ที่ ปง. นำมา วิเคราะห์ดำเนินคดี	จำนวน คดีอาญา	จำนวนคดี ยาเสพติด	อัตรา เงินเพื่อ	GDP Growth	จำนวน คนจน	หนี้ ครัวเรือน
2555	110,835	784,425	234770	94.05	7.50	8441.462	4596.6
2556	12,532	914,994	238437	94.99	2.90	8,441.5	5052.5
2557	61,167	875,970	196736	96.50	1.10	7,359.7	5332.6
2558	144,227	829,522	145784	97.52	3.70	7,108.9	5423.0
2559	180,154	825,851	165242	98.23	3.70	4,888.6	5641.9
2560	275,301	695,208	177008	98.78	4.30	5,869.0	6067.8
2561	504,768	871,600	219709	99.48	5.70	5,396.8	6519.0
2562	568,243	878,853	183534	100.00	3.20	5,737.9	6684.4
2563	1,051,129	763,147	143875	100.29	-7.40	4,336.1	7708.8
2564	628,719	713,375	136718	100.52	3.50	4,748.2	9169.2

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและเมทริกซ์ความสัมพันธ์สำหรับตัวแปรทั้งหมด และทำการหาค่า VIF (Variance Inflation Factors) เพื่อตรวจสอบปัญหา Multicollinearity ในแบบจำลอง จากนั้นจึงทำการตรวจสอบแบบจำลองงานวิจัยตามกรอบแนวคิดการวิจัยด้วยวิธีการ โดยผลการตรวจสอบแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การตรวจค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ

Pearson Correlation		จำนวน ธุรกรรม	เงินเพื่อ	GDP	คดี ยาเสพติด	หนี้ ครัวเรือน	คดีอาญา
	จำนวนธุรกรรม	1.000	-0.648	-0.385	-0.574	-0.611	0.536
	อัตราเงินเพื่อ	-0.648	1.000	0.541	0.715	0.624	-0.421
	GDP	-0.385	0.541	1.000	0.481	0.472	-0.429
	คดียาเสพติด	-0.574	0.705	0.481	1.000	0.684	-0.677
	หนี้ครัวเรือน	-0.711	0.624	0.472	0.684	1.000	-0.536
	คดีอาญา	0.636	-0.421	-0.429	-0.677	-0.636	1.000

จากตารางที่ 3 ข้างต้น ผลการตรวจสอบ Multicollinearity ด้วยกระบวนการเมทริกซ์ความสัมพันธ์สำหรับตัวแปรทั้งหมดพบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.385–0.715 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.75 จึงไม่เกิดปัญหา Multicollinearity (Hair et al., 2010)

ตารางที่ 4 การตรวจความสอดคล้องของโมเดล

โมเดล	R	R ²	Adjusted R ²	Durbin-Watson	P-Value
1	0.992	0.984	0.952	2.159	0.09*

*p<0.10

จากตารางที่ 4 ข้างต้น แสดงให้เห็นว่า สมการพยากรณ์ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่กำหนดอาชญากรรมฟอกเงิน ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรอิสระ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด พบว่ามีค่า Dubin-Watson ไม่เกิน 2.5 ซึ่งหมายถึงแบบจำลองนี้ไม่เกิดปัญหา Auto Correlation (Hair et al., 2010) จึงสามารถนำไปใช้ประมวลผลเพื่อหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณได้

ตารางที่ 5 ค่าความแปรปรวนในแบบจำลอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P
สมการถดถอย	124.962	8	15.620	55.219	0.00***
ความคลาดเคลื่อน	110.606	391	0.283		

***p<0.01

จากตารางที่ 5 ข้างต้น แสดงให้เห็นว่า แบบจำลองสามารถอธิบายความผันแปรของปัจจัยทางเศรษฐกิจที่กำหนดอาชญากรรมฟอกเงินได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณของตัวแปร

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Beta	Coefficients Std.Error	standardized Coefficients Beta	t	p	VIF
จำนวนคดีอาญา (X_1)	1.897	1.304	0.176	1.455	0.242	2.745
จำนวนคดียาเสพติด (X_2)	3.532	0.814	0.718	4.339	0.023**	5.151
อัตราเงินเฟ้อ (X_3)	-0.224	0.012	-0.643	-4.410	0.022**	4.001
GDP Growth (X_4)	0.030	0.051	0.272	2.419	0.094*	2.377
จำนวนคนจน (X_5)	1.938	0.694	-0.463	-2.794	0.068*	5.165
หนี้ครัวเรือน (X_6)	3.749	0.829	0.775	4.524	0.020**	5.510
ค่าคงที่ -34.064						

**p< 0.05

*p<0.10

 $R^2 = 0.984$ Adjust $R^2 = 0.952$

จากตารางที่ 6 ข้างต้น ได้ทำการตรวจสอบ VIF เพื่อดำเนินการตรวจสอบปัญหา Multicollinearity ในแบบจำลองผลการตรวจสอบพบว่า ค่า VIF มีค่าไม่เกิน 10 ซึ่งไม่เกิดปัญหา Multicollinearity (Hair et al., 2010) จึงสามารถนำผลการวิจัยมาพิจารณาเพื่อแปลความหมายเชิงสถิติและพรรณนาต่อไป

เมื่อพิจารณาค่า R-squared ของโมเดล มีค่าเท่ากับ 0.984 ขณะที่ค่า Adjusted R-squared ของโมเดล คือ 0.952 สามารถอธิบายได้ว่าค่า R-squared แสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้งสองตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ร้อยละ 98.4

เมื่อทำการทดสอบแบบจำลองด้วยวิธีวิเคราะห์ถดถอยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด เพื่อพยากรณ์หาความสัมพันธ์ระหว่างการฟอกเงินและปัจจัยทางเศรษฐกิจ ผลการตรวจสอบพบว่า มีตัวแปรที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนคดียาเสพติด อัตราเงินเฟ้อ หนี้ครัวเรือน และมีตัวแปรที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1 จำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ GDP Growth จำนวนคนจน โดยที่แบบจำลองมีค่าคงที่เท่ากับ -34.064 โดยที่ผลการวิจัยสามารถแปลผลได้ว่า

ตัวแปรจำนวนคดียาเสพติด (X_2) มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอย เท่ากับ 3.532 หมายความว่า หากจำนวนคดียาเสพติดมีการเปลี่ยนแปลง 1 หน่วย จะส่งผลให้จำนวนธุรกรรมที่ ปง. ดำเนินคดีเปลี่ยนไป 3.532 หน่วย

ตัวแปรอัตราเงินเฟ้อ (X_3) มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอย เท่ากับ -0.224 หมายความว่า หากอัตราเงินเฟ้อมีการเปลี่ยนแปลง 1 หน่วย จะส่งผลให้จำนวนธุรกรรมที่ ปง. ดำเนินคดีเปลี่ยนไปในทิศทางตรงกันข้าม 0.224 หน่วย

ตัวแปร GDP Growth (X_4) มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอย เท่ากับ 0.030 หมายความว่า หาก GDP Growth มีการเปลี่ยนแปลง 1 หน่วย จะส่งผลให้จำนวนธุรกรรมที่ ปง. ดำเนินคดี เปลี่ยนไป 0.030 หน่วย

ตัวแปรจำนวนคนจน (X_5) มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอย เท่ากับ 1.938 หมายความว่า หากจำนวนคนจน มีการเปลี่ยนแปลง 1 หน่วย จะส่งผลให้จำนวนธุรกรรมที่ ปปง. ดำเนินคดีเปลี่ยนไป 1.938 หน่วย

ตัวแปรหนี้ครัวเรือน (X_6) มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอย เท่ากับ 3.749 หมายความว่า หากหนี้ครัวเรือนมีการเปลี่ยนแปลง 1 หน่วย จะส่งผลให้จำนวนธุรกรรมที่ ปปง. ดำเนินคดีเปลี่ยนไปในทิศทางตรงกันข้าม 3.749 หน่วย

จากการตรวจสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยในแบบจำลองจะสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y = -34.064 + 3.532(\text{จำนวนคดียาเสพติด}) - 0.224(\text{อัตราเงินเฟ้อ}) + 0.030(\text{GDP Growth}) + 1.938(\text{จำนวนคนจน}) + 3.749(\text{หนี้ครัวเรือน})$$

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1. เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอย พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อจำนวนธุรกรรมที่ ปปง. ดำเนินคดีมากที่สุดคือ ตัวแปรหนี้ครัวเรือน ที่มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 3.749 ข้อมูลสะท้อนภาพปัญหาทางเศรษฐกิจในส่วนของหนี้ครัวเรือนที่มีผลอย่างมากกับอาชญากรรมการฟอกเงิน ซึ่งผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Reganati and Oliva (2018) ที่ระบุว่า ปัญหาเรื่องหนี้ครัวเรือนจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอาชญากรรมฟอกเงิน โดยที่หากพิจารณาตามผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า ตัวแปรจำนวนคนจนที่มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.938 เป็นผลที่เกิดต่อเนื่องกับหนี้ครัวเรือนที่เป็นเสมือนสิ่งเร้าให้เกิดหนี้ครัวเรือนมากขึ้น ซึ่งผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า หนี้ครัวเรือนและจำนวนคนจนมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับอาชญากรรมฟอกเงิน ดังนั้นปัญหาเรื่องความยากจนและภาระหนี้สินของภาคประชาชนเป็นตัวแปรที่สำคัญมากที่จะก่อให้เกิดอาชญากรรมฟอกเงิน ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์ผลการวิจัยในมุมมองของผู้วิจัย พบว่า ปัญหาหนี้ครัวเรือนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอาชญากรรมการฟอกเงิน อีกทั้งภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและภาระหนี้สินครัวเรือน ส่งผลให้ประชาชนมีความเสี่ยงที่จะเข้าไปพัวพันกับอาชญากรรมการฟอกเงิน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าอาชญากรรมการฟอกเงินมักเกิดขึ้นในบริบทของเศรษฐกิจที่อ่อนแอ ซึ่งหากพิจารณาในบริบทภาพรวมจากผลการวิจัยข้อนี้สรุปได้ว่า ภาระหนี้สินครัวเรือนเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่ออาชญากรรมการฟอกเงิน ดังนั้นในทัศนคติของผู้วิจัยจึงเห็นว่า รัฐบาลควรมีนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้มงวดในการตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินที่น่าสงสัย และภาคประชาสังคมควรมีบทบาทในการรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับอาชญากรรมการฟอกเงิน

2. เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอย พบว่า ตัวแปรจำนวนคดียาเสพติดเป็นตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สูงถึง 3.532 ซึ่งสะท้อนภาพว่าอาชญากรรมฟอกเงินมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Vaithilingam and Nair (2007) ที่ชี้ชัดว่า หากมีคดียาเสพติดมากจะทำให้จำนวนธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินมีจำนวนมากขึ้นเช่นกัน จากประเด็นนี้แสดงให้เห็นว่า เงินที่ได้จากยาเสพติดที่เป็นเงินผิดกฎหมายจะต้องเกิดการแปลงสภาพหรือฟอกให้เป็นเงินถูกกฎหมายในระบบ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเกิดใหม่ในฐานะเงินสะอาด (Integration) หรือการนำเงินที่ผ่านการกลบเกลื่อนร่องรอยแล้วเข้ามาสู่กระเปาะของเจ้าของที่แท้จริง ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์ผลการวิจัยในมุมมองของผู้วิจัยพบว่า อาชญากรรมการฟอกเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคดียาเสพติด ซึ่งหมายความว่า จำนวนคดียาเสพติดที่เพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อจำนวนธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินที่เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน โดย

เหตุผลหลักคือ เงินที่ได้จากการค้ายาเสพติดเป็นเงินผิดกฎหมาย ผู้กระทำผิดจึงจำเป็นต้องแปลงสภาพหรือฟอกเงินให้เป็นเงินถูกกฎหมาย ซึ่งหากพิจารณาในบริบทภาพรวมจากผลการวิจัยข้อนี้สรุปได้ว่า ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า อาชญากรรมการฟอกเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคดียาเสพติด ดังนั้นในทัศนคติของผู้วิจัยจึงเห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาคประชาสังคม และรัฐบาล ควรมีบทบาทสำคัญในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมการฟอกเงิน โดยที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้มงวดในการตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินที่น่าสงสัย โดยที่ภาคประชาสังคมควรมีบทบาทในการณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับอาชญากรรมการฟอกเงิน และรัฐบาลควรมีนโยบายเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมการฟอกเงิน

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอย ตัวแปรจำนวนคดีเสพติดเป็นตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สูงมาก ดังนั้นหน่วยงานรัฐบาลต้องมีนโยบายปราบปรามยาเสพติดให้เข้มข้นและจริงจังมากกว่านี้ หากต้องการให้อาชญากรรมฟอกเงินลดลง
2. จากการที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอย ตัวแปรหนี้ครัวเรือนเป็นตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สูงมาก อีกทั้งตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจทั้งจำนวนคนจนและอัตราเงินเฟ้อก็มีค่าสัมประสิทธิ์สูงเช่นกัน ดังนั้นการที่จะปราบปรามอาชญากรรมฟอกเงินนั้นนอกจากการปราบปรามด้วยกระบวนการยุติธรรมแล้ว รัฐบาลต้องกำกับจัดการนโยบายทางเศรษฐกิจเพื่อลดจำนวนคนจน ตลอดจนมีมาตรการดูแลประชาชนเรื่องภาระหนี้สินเพื่อลดจำนวนอาชญากรรมฟอกเงินให้มีจำนวนลดลง

จากการวิจัยในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะให้ทำวิจัยในเรื่อง ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่ผลต่ออาชญากรรมฟอกเงิน เพื่อขยายผลให้ตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสังคม เช่น การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม เป็นต้นเป็นตัวแปรที่มาอธิบายในแบบจำลองเพื่อมองเห็นภาพรวมปัจจัยที่ผลต่ออาชญากรรมฟอกเงินได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการทำวิจัยที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่น่าสนใจที่แนะนำเป็นข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปใน 2 ประเด็น ได้แก่

1. การศึกษาผลกระทบของอาชญากรรมการฟอกเงินต่อเศรษฐกิจ โดยงานวิจัยนี้จะทำให้เห็นภาพรวมของผลกระทบต่อเศรษฐกิจ
2. การศึกษานโยบายสาธารณะที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมการฟอกเงิน โดยงานวิจัยนี้จะเป็นการศึกษาถึงมาตรการและเครื่องมือที่สามารถยับยั้งอาชญากรรมการฟอกเงินได้

รายการอ้างอิง

- จำแลง กุลเจริญ. (2537). กฎหมายป้องกันการฟอกเงิน. *ดุลพາห*, 1(4), 19-20.
- ทรรศนีย์ หลีชัยสถาพร. (2558). *เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยมาตรการต่อต้านการฟอกเงิน กรณีศึกษาการปฏิบัติ ตามมาตรการกำกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย* [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].
TU Digital Collections. https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:91593
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2564). *เครื่องชี้เศรษฐกิจมหภาคของไทย 1*. https://app.bot.or.th/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=409&language=TH
- วิมุต วานิชเจริญธรรม. (2552). ดัชนีความทุกข์กับนโยบายการเงิน. *วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์*, 27(4), 34-80. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/TER/article/view/137312>
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2565). *สถิติฐานความผิดคดีอาญา*. https://data.go.th/dataset/rtp_crimes_stat
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. (2564). *รายงานประจำปี สำนักงาน ปปง*. <https://www.amlo.go.th/index.php/th/strategy/annual-report>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). *สถิติรายได้และรายจ่ายของครัวเรือน*. <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/08.aspx>
- อรุณี ปัญญสวัสดิ์สุทธิ์. (2557). ปัจจัยที่กำหนดอาชญากรรมในประเทศไทย: การวิเคราะห์ข้อมูลพาแนล. ใน *การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 52 สาขาศึกษาศาสตร์, สาขาเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ, สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์* (น. 167-176). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา; กระทรวงศึกษาธิการ, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- Baath, D., & Zellhorn, F. (2016). *How to combat money laundering in bitcoin?: An institutional and game theoretic approach to anti-money laundering prevention measures aimed at bitcoin* [Master's thesis, Linkopings Universitet]. Digitala Vetenskapliga Arkivet. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1039181/FULLTEXT01.pdf>
- Becker, G. S. (1968). Crime and punishment: An economic approach. *Journal of Political Economy*, 76(2), 169-217. <http://dx.doi.org/10.1086/259394>
- Bhagwati, J., & Srinivasan, T. N. (2002). Trade and poverty in the poor countries. *American Economic Review*, 92(2), 180-183. <http://dx.doi.org/10.1257/000282802320189212>

- Buchanan, B. (2004). Money laundering: A global obstacle. *Research in International Business and Finance*, 18(1), 115-127. <http://dx.doi.org/10.1016/j.ribaf.2004.02.001>
- Financial Action Task Force. (2006). *Trade-based money laundering, financial action task force, OECD*. <https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/Trade%20Based%20Money%20Laundering.pdf.coredownload.pdf>
- Ghulam, Y., & Szalay, B. (2024). Investigating the determinants of money laundering risk. *Journal of Money Laundering Control*, 27(1), 139-157. <https://doi.org/10.1108/JMLC-01-2023-0001>
- Hair, J. F., Anderson, R. E., Babin, B. J., & Black, W. C. (2010). *Multivariate data analysis: A global perspective* (Vol. 7). Pearson.
- Khan, W. A., Jawaid, S. T., & Arif, I. (2018). Where does a nation's wealth go? Evidence from a third world country. *Journal of Money Laundering Control*, 21(3), 426-476. <https://doi.org/10.1108/JMLC-01-2017-0005>
- Mahmoud, O. L. (2015). The role of external debt on economic growth: Evidence from Mauritania. *International Journal of Economics & Management Sciences*, 4, Article 1000240
- Naik, P. A., & Tsai, C. L. (2001). Single-index model selections. *Biometrika*, 88(3), 821-832. <http://dx.doi.org/10.1093/biomet/88.3.821>
- Reganati, F., & Oliva, M. (2018). Determinants of money laundering: Evidence from Italian regions. *Journal of Money Laundering Control*, 21(3), 402-413. <https://doi.org/10.1108/JMLC-09-2017-0052>
- Tiwari, M., Ferrill, J., & Allan, D. M. (2024). Trade-based money laundering: A systematic literature review. *Journal of Accounting Literature*. Advanced online publication. <https://doi.org/10.1108/JAL-11-2022-0111>
- Vaithilingam, S., & Nair, M. (2007). Factors affecting money laundering: Lesson for developing countries. *Journal of Money Laundering Control*, 10(3), 352-366. <https://doi.org/10.1108/13685200710763506>